

Република Македонија
ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

**СТРАТЕГИЈА
НА ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
ЗА СОРАБОТКА СО И РАЗВОЈ НА ГРАЃАНСКИОТ СЕКТОР
2018 - 2020**

Скопје, октомври 2018 година

1. ВОВЕД

Развојот на граѓанскиот сектор во општеството е од исклучителна важност за демократските вредности на една земја и поттикнување на граѓанската свест. Улогата и придонесот на граѓанскиот сектор во промовирањето и градењето на демократската култура на сите општествени нивоа е израз на потребата од соработка меѓу Владата на Република Македонија и граѓанскиот сектор со цел ефикасно да се одговори на предизвиците на земјата. Владата на Република Македонија активно презема мерки за градење на континуиран, транспарентен и целосно инклузивен дијалог со граѓанскиот сектор, третирајќи го како рамноправен партнер и коректор на нејзините одлуки, со целосно право да партиципира во градењето на политиките, да сугерира и критикува.

Во 2007 година Владата на Република Македонија ја усвои првата Стратегија за соработка на Владата со граѓанскиот сектор со Акциски план 2007-2011. Во неа, Владата ја истакна важноста на граѓанскиот сектор во општеството, ги постави основите на нејзината соработка со граѓанските организации и се зазема систематски да ги зајакне основните услови за побрз и поефикасен развој на граѓанскиот сектор.

Ценејќи го придонесот на граѓанскиот сектор и неговата значајна улога во развојот на општеството, поттикнување на плурализмот, толеранцијата и развојот на демократијата, во 2012 година беше усвоена втората Стратегија за соработка на Владата со граѓанскиот сектор со Акциски план 2012-2017. Целта на овој стратешки документ беше промовирање, поддршка и унапредување на партнерските односи помеѓу Владата и граѓанскиот сектор, преку мерки за зајакнување на заемната соработка.

Стратегијата содржи цели и мерки за соработка на Владата и органите на државната управа со здруженијата и фондациите, како дел од поширокиот граѓански сектор и форма преку која јасно се изразува граѓанската иницијатива и се овозможува учеството на граѓаните во севкупните општествени текови. Стратегијата се заснова врз принципите на: заемна доверба, партнерство, независност, плурализам, учество, транспарентност (јавност), одговорност и еднакви можности и недискриминација.

Стратегијата на Владата на Република Македонија за соработка со и развој на граѓанскиот сектор 2018-2020 се темели на досега постигнатите резултати, но и разработува рамка за идни активности кои ќе овозможат понатамошно унапредување на соработката и поттикнување на развојот на граѓанскиот сектор, како коректив на политиките, сервис на граѓаните и канал за солидарност, партнер на државата и бизнисот и двигател на ЕУ интеграцијата.

2. ГРАЃАНСКИОТ СЕКТОР ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

2.1. Карактеристики на граѓанскиот сектор

Поимите „граѓанска организација“ и „граѓански сектор“, во смисла на оваа стратегија, ги опфаќаат здруженијата, фондациите, сојузите, организационите облици на странски организации и другите форми на здружување, регистрирани согласно со одредбите на Законот за здруженија и фондации и не се однесуваат на политичките партии, црквите, верските заедници и религиозните групи, синдикатите, коморите и други видови на здружување уредени со посебни закони. Граѓанските организации се непрофитни, непартиски и се основаат за остварување и заштита на права, интереси и уверувања во согласност со Уставот и со закон.

Според податоците од Централниот регистар на Република Македонија, во април 2018 година, во Република Македонија има вкупно 8.924 регистрирани граѓански организации (од кои 8.780 здруженија и сојузи и 144 фондации), наспроти 2015 година кога бројот на регистрирани организации изнесувал 14.245¹.

Вкупниот број на активни граѓански организации, односно организации кои до Централниот регистар на Република Македонија поднеле годишна сметка за 2017 година, изнесува 5.975 (од кои 5.853 здруженија и сојузи и 122 фондации) и претставува зголемување од 30,58% во однос на 2015 година, кога бројот на активни организации изнесувал 4.148.

Во текот на 2017 година се основани и запишани во Регистарот вкупно 672 граѓански организации (од кои 656 во Регистарот на здруженија и сојузи и 16 во Регистарот на фондации), а нема организации кои престанале да постојат и се избришани од Регистарот во 2017 година.

Според поднесената годишна сметка за 2017 година, вкупниот приход на граѓанските организации во 2017 година изнесува 7.779.311.200,00 денари (од кои 6.831.008.273,00 денари се вкупен приход на здруженија и сојузите и 948.302.927,00 денари на фондации), што претставува зголемување во однос на 2015 година за 31,72% кога вкупниот приход изнесувал 5.312.039.865 денари. Вкупните расходи на граѓанските организации во 2017 година изнесуваат 6.303.973.085,00 денари (од кои 5.534.682.391,00 денари се вкупни расходи на здруженија и сојузи и 769.290.694,00 денари на фондации) и бележат зголемување во однос на 2015 година за 32,49%, кога вкупните расходи изнесувале 4.255.614.191 денари.

Според поднесените годишни сметки за 2017 година, вкупниот број на вработени во граѓанските организации изнесува 2.058 (од кои 1.843 се вработени во здруженија и сојузи и 215 во фондации) и покажува тренд на зголемување за 3,3% во однос на 2015 година, кога вкупниот број на вработени во граѓанските организации изнесувал 1.990.

---

¹ Податоците за регистрирани и активни граѓански организации, вкупни приходи и расходи и број на вработени во граѓанските организации за 2017 година се презентирани согласно известувањето од Централниот регистар на Република Македонија, бр.08-534/2 од 2.4.2018 година, а податоците за 2015 година се преземени од Извештајот за овозможувачка околина за развој на граѓанското општество во Македонија 2016, Македонски центар за меѓународна соработка (МЦМС), 2017

Финансиските показатели што се однесуваат на граѓанските организации, пред се порастот од 31,72% на вкупниот приход и 32,49% на вкупните расходи во 2017 година во однос на 2015 година, наспроти порастот од 3,3% на вкупниот број на вработени во граѓанските организации во 2017 година во однос на 2015 година, укажуваат дека финансиската одржливост на граѓанските организации и понатаму претставува клучен предизвик.

2.2. Постојна правна рамка

Основните гаранции за делување на здруженијата и фондациите се утврдени со Уставот на Република Македонија и со Законот за здруженија и фондации.

Согласно член 20 од Уставот на Република Македонија, на граѓаните им се гарантира слобода на здружување заради остварување и заштита на нивните економски, социјални, културни и други права и уверувања, а граѓаните можат слободно да основаат здруженија на граѓани, да пристапуваат кон нив и од нив да истапуваат.

Со донесувањето на Законот за здруженија и фондации во 2010 година правната рамка се хармонизираше со европските стандарди и беа поставени основите за развој на мерки кои ќе ја помогнат одржливоста на граѓанскиот сектор. Клучните новини во законот се однесуваат на можноста за формирање на здруженија и фондации од страна на правни лица, овозможување на вршење на стопански активности и воведување на статус на организации од јавен интерес.

Согласно членот 8 став 1 точка 10) од Законот за Владата на Република Македонија, Владата го поттикнува развојот на институциите на цивилното општество. Во рамките на политиката на Владата за континуирана и ефективна соработка со граѓанскиот сектор и институционализирање на соработката, во декември 2004 година во Генералниот секретаријат – Сектор за анализа на политиките и координацијата формирано е Одделение за соработка со невладините организации. Во мај 2016 година Владата донесе Одлука за формирање на Совет за соработка помеѓу Владата на Република Македонија и граѓанскиот сектор. Со измената на Одлуката во ноември 2017 година се создадоа основи за воспоставување на функционален Совет за соработка со и развој на граѓанскиот сектор, како советодавно тело на Владата за унапредување на соработката, дијалогот и поттикнување на развојот на граѓанскиот сектор во Република Македонија, составено од 16 претставници на граѓански организации и 15 претставници на органите на државната управа.

Согласно Кодексот на добри практики за финансиска поддршка на здруженијата на граѓани и фондациите од 2007 година, Одделението за соработка со невладини организации на Генералниот секретаријат на Владата објавува повик за финансиска поддршка на здруженија и фондации од Буџетот на Владата на Република Македонија и еднаш годишно ја известува Владата за користењето на распределените средства, како и за постигнатите резултати од поддржаните активности на организациите. На веб-страницата на Одделението, www.nvosorabotka.gov.mk воспоставена е база на податоци за финансиска

поддршка на здруженијата и фондациите од Буџетот на Владата. Потребни се натамошни активности за воспоставување на релевантно (засновано на потребите), транспарентно и одговорно јавно финансирање на граѓанските организации.

Во согласност со Кодексот на добри практики за учество на граѓанскиот сектор во процесот на креирање политики од 2011 година, Одделението за соработка со невладини организации на Генералниот секретаријат на Владата, на својата веб-страница објавува предлози од организациите, дава повратни информации по добиените предлози, објавува повик за придонес во подготвување на годишната Програма за работа на Владата, го следи спроведувањето на Кодексот и секои две години доставува извештај до Владата со препораки за подобрување на процесот на консултации. Со цел унапредување на соработката на Владата и органите на државната управа со граѓанските организации во процесот на креирање политики и подобрување на квалитетот на овој процес преку користење експертиза од граѓанскиот сектор, потребно е органите на државната управа да продолжат со редовна комуникација и консултации со граѓанските организации во сите фази на процесот на креирање политики, вклучително и како членови во работни групи, а консултациите да бидат веродостојни, инклузивни и недискриминирачки. Исто така, органите на државната управа при анализа на состојбата во процесот на креирање политики потребно е да ги користат документите (анализи, извештаи и сл.) изготвени од граѓанските организации.

Воспоставена е Мрежа на државни службеници за соработка со граѓанскиот сектор. Одделението за соработка со невладини организации на Генералниот секретаријат на Владата периодично организира состаноци со членовите на мрежата од министерствата и врши редовна комуникација и заемно информирање во насока на координирано спроведување на Стратегијата.

2.3. Забелешки и препораки од ревизијата на Стратегијата за соработка на Владата со граѓанскиот сектор 2012 – 2017²

Генерална забелешка на Стратегијата за соработка на Владата со граѓанскиот сектор 2012-2017 е недоволно јасната врска помеѓу мерките и активностите на Стратегијата и Акцискиот план, недостигот на финансиски показатели за спроведувањето на Стратегијата и непостоење механизам за надворешна евалуација. Се препорачува да се продолжи со имплементацијата на клучните мерки и истите да бидат вклучени во стратешкиот документ за периодот 2018-2020 година, како што се правната рамка за финансиска поддршка на граѓанските организации, следењето на спроведувањето на правната рамка за граѓанските организации и сл. Се препорачува поголема самостојност на Одделението за соработка со невладини организации на Генералниот секретаријат за успешно остварување на координативната улога за следење на спроведувањето на Стратегијата и да се користат различни начини на промоција и

---

² „Ревизија на македонската Стратегија за соработка на Владата со граѓанскиот сектор (2012-2017) – Коментари и препораки на експертите на брзиот твининг проект „Понатамошно институционализирање на структурирани механизми за соработка помеѓу Владата и граѓанскиот сектор“, март 2018 година

приближување на Одделението кон граѓанските организации, како што се организирање на отворени денови, подобрување на веб-страницата и зголемување присуство на јавни настани и сл. Потребно е зајакнување на капацитетите на државните службеници за разбирање на природата и функционирањето на граѓанските организации и нивната улога во општеството генерално и конкретно во однос на активностите на Стратегијата, особено преку соодветни обуки на Мрежата на државни службеници за соработка со граѓанскиот сектор, унапредување на механизмите за координација, размена на информации и споделување на добрите практики. Исто така, потребно е користење на повеќе статистички податоци за граѓанскиот сектор. Неопходно е да се планираат и обезбедат финансиски средства за спроведување на мерките/активностите предвидени во Стратегијата, врз основа на потребите и анализата на органите на државната управа кои се одговорни за спроведување на активностите. Граѓанскиот сектор треба да биде вклучен во сите фази на подготовката и во спроведувањето на Стратегијата, со вклучување на граѓански организации како партнери за спроведување на конкретни мерки/активности од Акциониот план на Стратегијата. Исто така, се препорачува граѓанскиот сектор активно да биде вклучен во постојаното следење на спроведувањето на Стратегијата, заедно со одговорните државни институции. За таа цел, се препорачува да се развие веб платформа за следење на спроведувањето на Стратегијата што ќе обезбедува информации за спроведувањето на Стратегијата до заинтересираната јавност.

Со цел надминување на забелешките утврдени при ревизијата на Стратегијата за соработка на Владата со граѓанскиот сектор 2012-2017, унапредување на политиките кои влијаат на работата и одржливоста на граѓанскиот сектор во Република Македонија и создавање амбиент за поголем развој, соработка и вмрежување помеѓу самите граѓански организации и граѓаните, државата и бизнис секторот, Советот за соработка со и развој на граѓанскиот сектор препорача приоритетите на Стратегијата на Владата на Република Македонија за соработка со и развој на граѓанскиот сектор 2018-2020 да бидат преточени во мерки кои ќе понудат решенија за: создавање овозможувачка околина за развој на граѓанскиот сектор, негово структурирано вклучување во креирањето и спроведувањето на политиките, како и воспоставување околина во која граѓанските организации ќе имаат посебен даночен третман; препознавање на граѓанските организации како работодавачи со посебни специфики и нивна вклученост во економско-социјалниот дијалог на државата; согледување на непрофитната дејност на граѓанскиот сектор низ призма на јавниот интерес и јавното добро кои ги остваруваат и заради што постојат; и подобрена одржливост на граѓанските организации преку државна финансиска поддршка на централно и локално ниво, во насока на воспоставување на скалесто зголемување на државните средства за поддршка на граѓанскиот сектор секоја година, како и воспоставување транспарентен модел за распределувањето.

3. ВРЕДНОСТИ И ПРИНЦИПИ ВРЗ КОИ СЕ ТЕМЕЛИ СОРАБОТКАТА

Стратегијата ќе продолжи да ги негува, афирмира и промовира вредностите и принципите кои беа основа на досегашната соработка и истите содржински ќе ги надгради со цел да ја продлабочи соработката.

Заемна доверба - Во развојот и спроведувањето на политиките и активностите, улогите на Владата и граѓанскиот сектор се комплементарни. Нивните заеднички цели ќе бидат најефикасно остварени доколку се утврдени и спроведени врз основа на заемна доверба за целта што треба да се постигне и начинот како да се направи тоа. Владата се залага таа и граѓанскиот сектор да влегуваат во заеднички односи без предрасуди и со целосно разбирање за позитивната улога што ја има секоја страна во постигнувањето на заедничките цели. Содржината на ова начело ја определуваат две компоненти: совесност и јавен интерес.

Партнерство - Успешна соработка помеѓу Владата и граѓанскиот сектор претпоставува партнерски однос и поделба на задачите со цел поефикасно остварување на интересите на граѓаните. Принципот на партнерство подразбира соработка на рамноправни основи помеѓу сите субјекти со цел да се воспостави дијалог и почитување на различни мислења при дефинирање и спроведување на заедничките цели. Владата и граѓанскиот сектор ќе се надополнуваат во рамките на соодветни области, а граѓанскиот сектор може да излезе во пресрет со сопствениот капацитет и знаење.

Независност - Граѓанскиот сектор е слободен и независен во поставувањето на своите цели, донесувањето на одлуките и планирањето на своите активности. Владата ги почитува специфичностите што го карактеризираат секторот, особено важноста на неговата независност во претставувањето на интересите на граѓаните, спроведувањето на активностите за кои е добиена финансиска поддршка од Владата и учеството во креирање на политиките.

Плурализам - Зацврстувањето на демократското општество зависи од почитување на начелото на плурализам, можноста за изразување на различни мислења и ставови и земање предвид на истите во развојот на планови и политики. Владата го препознава и почитува постоењето на различни цели, вредности и интереси (афинитети) на граѓаните што се изразени преку разни видови активности и заложби на граѓанските организации. Владата овозможува вклучување и соработка со сите организации, без дискриминација и со посебен фокус на препознавање на интересите на маргинализираните групи.

Учество - Владата овозможува вклученост на граѓанскиот сектор во креирање на политиките со цел да бидат интегрирани интересите и предлозите на граѓаните во процесите на одлучување и спроведување. Граѓанскиот сектор со своите капацитети и ресурси придонесува кон донесување поквалитетни решенија за доброто на заедницата. Тој ги претставува различните вредности и интереси на граѓаните, преку него граѓаните добиваат информации и го изразуваат своето мислење за предложените мерки на Владата. Владата е отворена за дијалог со јавноста со цел да се подобри квалитетот на предложените политики и да се

зајакне легитимноста на владината политика. Исто така, Владата ќе овозможи активно вклучување на граѓанските организации со еднаква одговорност и право на одлучување во тела кои креираат политики за спроведување на соработката и развивање на граѓанскиот сектор и други тела кои ќе ја дефинираат агендата за развој на општеството и европските интеграции.

Транспарентност (Јавност) - Активностите кои се преземаат од страна на Владата и граѓанскиот сектор, во однос на програмите и плановите кои се неопходни за развој на заедничките цели, ќе бидат отворени и споделувани меѓу двете страни и кон јавноста. Владата ќе стави посебен акцент на овој принцип во однос на пристапот до информации, учеството во креирањето на јавните политики и законите и распределбата на средства.

Одговорност - Владата и граѓанскиот сектор се заемно одговорни пред јавноста и граѓаните во спроведувањето на заедничките активности. Овој принцип, пред сè, се изразува низ залагањето на Владата и граѓанскиот сектор да ги земаат предвид изразените мислења на граѓаните при одредување на приоритетите и подготвување и спроведување на политиките. Владата и граѓанскиот сектор се обврзуваат да се водат од принципот на заемна одговорност и при распределбата и користењето на средствата од владини извори.

Еднакви можности и недискриминација - Владата се залага за почитувањето на еднаквите можности и недискриминацијата на сите луѓе во остварувањето на нивните основни права и слободи и на придобивките од политичките, економските и социјалните процеси и механизми. Граѓанскиот сектор според својата природа на делување ги артикулира потребите и интересите на различни целни групи, вклучително и маргинализираните групи. Социјалната кохезија како приоритетна област и стратемиска цел на оваа Стратегија единствено може да биде достигната ако се почитуваат принципите на еднаквост, еднакви можности и недискриминација.

4. СТРАТЕШКИ ЦЕЛИ

Владата на Република Македонија смета дека граѓанското општество е рамноправен партнер и коректор на нејзините одлуки, со целосно право да партиципира во градењето на политиките, да сугерира и критикува. Владата активно презема мерки за градење на континуиран, транспарентен и целосно инклузивен дијалог со граѓанското општество.

Со Стратегијата на Владата за соработка со и развој на граѓанскиот сектор, преку меѓусебно поврзани стратешки цели кои ја поддржуваат соработката и развојот на граѓанскиот сектор, се дефинираат насоките за:

- Нормативна, институционална и финансиска рамка за развој на граѓанскиот сектор
- Демократизација, активно учество на граѓанскиот сектор во општествените процеси, во креирањето и следењето на политиките, со посебен фокус на процесот на интеграција во Европската Унија
- Граѓанскиот сектор како чинител во социјално-економскиот развој

Приоритетна област 1: Нормативна, институционална и финансиска рамка за развој на граѓанскиот сектор

Со донесувањето на Законот за здруженија и фондации во 2010 година правната рамка се хармонизираше со европските стандарди и беа поставени основите за развој на мерки кои ќе ја помогнат одржливоста на граѓанскиот сектор. Законот предвидува можност организациите да вршат дејности со кои може да стекнат добивка и да се здобијат со статус на организација од јавен интерес. Функционирањето на граѓанските организации е условено и од други закони. Ќе се изврши анализа и подобрување на правната рамка за финансиско работење на граѓанските организации, согласно потребите и природата на организациите, избор на најпогоден модел за даночен третман на организациите и подобрување на сметководството на непрофитните организации. Со цел да се унапреди системот на доделување на средства од Буџетот на Република Македонија за граѓанските организации, Кодексот на добри практики за финансиска поддршка на здруженија на граѓани и фондации ќе се подобри и ќе се замени со правно обврзувачки акт. Имајќи предвид дека игрите на среќа се значаен извор за поддршка на активностите на граѓанските организации, ќе се унапреди правната рамка во оваа област согласно европските и регионални добри практики.

Владата ја препознава потребата од унапредување на механизмите за соработка со граѓанскиот сектор. Мерките што се преземаат со оваа стратегија на институционално ниво се насочени кон воспоставување целосно функционален Совет за соработка со и развој на граѓанскиот сектор и подобрување на практиките за соработка со граѓанските организации.

Цели:

- Унапредување на правната рамка за граѓанските организации;
- Воспоставување даночна рамка којашто одговара на спецификите на работењето на граѓанските организации и го овозможува нивниот развој;
- Унапредување на системот на државно финансирање на граѓанските организации;
- Подобрување на институционалната рамка и практиките на соработка помеѓу Владата, органите на државната управа и граѓанските организации.

Мерки:

1. Измени на Законот за здруженија и фондации (во насока на воспоставување функционален модел за стекнување со статус на организација од јавен интерес и на проекти од јавен интерес имплементирани од организација која нема статус на организација од јавен интерес, правно препознавање на неформалните групи,

прецизирање на одредбите за непартиско дејствување и влијание на избори, утврдување на условите за распределба и користење на средствата од Буџетот на Република Македонија од граѓанските организации, вклучително и спроведување на мониторинг на трошењето на средствата, како и гарантирање на независноста на граѓанските организации и утврдување на правна рамка за јавно-цивилно партнерство);

2. Анализа на ефектите и избор на најпогоден модел за даночниот третман на граѓанските организации;
3. Уредување на начинот на евидентирање и финансиско известување на деловните настани кои произлегуваат од вршењето на дејности со кои може да се стекне добивка;
4. Подготовка на подобрена законска и подзаконска рамка за сметководството на непрофитните организации;
5. Анализа и измени на Законот за игри на среќа и забавни игри од аспект на европските практики и домашните потреби;
6. Воспоставување транспарентен и доверлив модел за државно финансирање со воспоставување единствен фонд за институционален развој на граѓанските организации и за кофинансирање на ЕУ проекти;
7. Донесување на правно обврзувачки подзаконски акт за распределба на средства за граѓанските организации од јавни извори и унапредување на координацијата, како и транспарентноста и отчетноста во користењето на средствата, во согласност со усвоената законска регулатива за воспоставување на транспарентен и доверлив модел за државно финансирање со формирање единствен фонд за институционален развој на граѓанските организации и за кофинансирање на ЕУ проекти;
8. Препознавање на спецификите на граѓанските организации како работодавач во правната регулатива, оперативните програми и социјалниот дијалог;
9. Воспоставување независен, репрезентативен, оперативен и ефективен Совет за соработка со и развој на граѓанскиот сектор и обезбедување на негова редовна работа;
10. Унапредување на статусот на Одделението за соработка со невладини организации на Генералниот секретаријат во насока на создавање овозможувачка средина за граѓанскиот сектор;
11. Зајакнување на капацитетите на Мрежата државни службеници за соработка со граѓанскиот сектор и унапредување на методите за комуникација и координација на членовите на мрежата;
12. Зголемување на достапноста и дисеминацијата на јавните податоци за регистрираните граѓански организации во Централниот регистар на Република Македонија;
13. Промовирање и поттикнување на добри практики за соработка со граѓанските организации на локално ниво;

14. Подобрување на комуникацијата и зголемување на видливоста на Одделението за соработка со невладини организации, Советот за соработка со и развој на граѓанскиот сектор и граѓанските организации во јавноста.

Носители на мерките: Генерален секретаријат-Одделение за соработка со невладини организации, Министерство за правда, Министерството за финансии, Министерство за труд и социјална политика, Министерство за информатичко општество и администрација, Министерство за локална самоуправа, други ресорни министерства и Централниот регистар на Република Македонија.

Приоритетна област 2: Демократизација, активно учество на граѓанскиот сектор во општествените процеси, во креирањето и следењето на политиките, со посебен фокус на процесот на интеграција во Европската Унија

Владата ја препознава значајната улога на граѓанските организации како партнери во дефинирањето на политиките поврзани со европската интеграција. Ќе се обезбеди редовно консултирање и вклучување на граѓанските организации во сите фази на креирањето, спроведувањето, следењето и оценувањето на политиките, вклучително и како членови на работни групи. Со спроведување на мерките од оваа стратегија, дефинираните политики и закони ќе одговараат на потребите на заедницата и заложбите за интеграција во Европската Унија. Граѓанските организации ќе бидат редовно вклучени во процесите на планирање, програмирање и следење на искористеноста на фондовите за претпристапна помош на Европската Унија.

Цели:

- Зголемување на вклученоста на граѓанските организации во процесот на креирање, спроведување, следење и оценување на политиките;
- Зајакнување на партнерството во процесите поврзани со европската интеграција.

Мерки:

15. Унапредување на примената на Кодексот на добри практики за учество на граѓанскиот сектор во процесот на креирање политики;
16. Соработка со постојните ефективни тематски мрежи на граѓански организации за структуриран дијалог во процесот на креирање, спроведување, следење и оценување на политиките;
17. Анализа на потребите и можностите за законско уредување на постапката за изготвување закони и акти на единиците на локалната самоуправа во консултација со засегнатите страни;

18. Вклучување на теми за учество во процесите на креирање политики и донесување закони во програмите за обука на административните службеници;
19. Унапредување на можностите за консултации со засегнатите страни преку Единствениот национален електронски регистар на прописи (ЕНЕР) и поттикнување за негово користење;
20. Соработка со претставници на граѓанските организации во спроведување на наставни програми, кроскурикуларни/интегрирани содржини и воннаставни активности во училиштата поврзани со темите: демократија и граѓанско образование;
21. Вклучување на граѓанските организации во процесот на подготовка на преговарачките позиции и преговори со Европската Унија;
22. Активно вклучување на граѓанските организации во програмирањето и следењето на искористеноста на фондовите за претпристапна помош (секторски работни групи, мониторинг комитети и др.);
23. Консултации и соработка на органите на државната управа и граѓанските организации за сеопфатна подготовка на извештаите на Република Македонија за спроведување на ратификуваните меѓународни договори во областа на човековите права;
24. Зголемување на учеството на граѓанските организации во европските и регионалните мрежи и активности.

Носители на мерките: Генерален секретаријат-Одделение за соработка со невладини организации, Секретаријат за европски прашања, Министерство за надворешни работи, Министерство за информатичко општество и администрација, Министерство за образование и наука и други ресорни министерства.

Приоритетна област 3: Граѓанскиот сектор како чинител во социјално-економскиот развој
--

Владата презема мерки за развој на социјалното претприемништво за подобрување на економско-социјалната состојба на граѓаните, зајакнување на социјалната кохезија и солидарноста. Мерките од оваа стратегија се насочени кон создавање поттикнувачко правно опкружување за социјално претприемништво, активно вклучување на граѓанските организации во давањето услуги во социјалната сфера и други дејности од јавен интерес, промовирање и развој на волонтерството, како и кон подобрување на правната рамка и поттикнување на филантропски донации кон граѓанските организации.

Цели:

- Развој на социјално претприемништво;

- Зголемено учество на граѓанските организации во давање услуги за потребите на заедницата;
- Промовирање и развој на волонтерството;
- Поттикнување на граѓаните и деловниот сектор за поддршка и придонес за развој на граѓанскиот сектор.

Мерки:

25. Создавање на поттикнувачко правно окружување за социјално претприемништво;
26. Обезбедување на финансиска поддршка и развој на претприемачките вештини на граѓанските организации за социјално претприемништво;
27. Воспоставување на рамка за одржливост на обезбедувањето на социјални услуги од страна на граѓанските организациите;
28. Подобрување на условите за обезбедување услуги од страна на граѓанските организации;
29. Подобрување на правната рамка за промовирање и развој на волонтерството;
30. Поттикнување на волонтерски активности и финансиска поддршка на граѓанските организации кои го промовираат волонтерството;
31. Измена на Законот за донации и спонзорства во јавните дејности за олеснување на донирањето кон граѓанските организации.

Носители на мерките: Министерство за труд и социјална политика, Министерство за правда, Министерството за финансии, Министерство за економија, Министерство за образование и наука, Министерство за здравство, Министерство за култура и други ресорни министерства.

5. СПРОВЕДУВАЊЕ, СЛЕДЕЊЕ И ИЗВЕСТУВАЊЕ

Генералниот секретаријат на Владата – Одделение за соработка со невладини организации и Мрежата на државни службеници за соработка со граѓанскиот сектор ја имаат примарната улога во координирањето на спроведувањето на Стратегијата и во подготовка на извештаи до Владата за преземените активности и постигнатите цели во спроведувањето на Стратегијата.

Советот за соработка со и развој на граѓанскиот сектор, како советодавно тело на Владата за унапредување на соработката, дијалогот и поттикнување на развојот на граѓанскиот сектор во Република Македонија, го следи спроведувањето на Стратегијата и Акцискиот план, дава мислење на годишно ниво за реализација на Стратегијата и го поттикнува унапредувањето на соработката и градењето на партнерски односи на Владата и органите на државната управа со граѓанскиот сектор.

Министерствата и другите органи на државната управа активностите предвидени во Акцискиот план на оваа Стратегија ги планираат во нивните стратешки планови и годишниот план за работа и се грижат за обезбедување на финансиски средства потребни за нивно спроведување.

Граѓанските организации ќе бидат вклучени како партнери на Владата и органите на државната управа во спроведувањето на конкретни мерки/активности од Акцискиот план на Стратегијата, како и во континуираното следење на спроведувањето на Стратегијата.

Мерките од оваа стратегија имаат за цел и да ги поттикнат единиците на локалната самоуправа да ја продолжат добрата практика на соработка и развој на локалните граѓански организации и да усвојат слични механизми за соработка, поддршка и вклучување на граѓанските организации во спроведување на активностите.

Со цел да се обезбедат навремени информации во врска со спроведувањето на Стратегијата за заинтересираната јавност, ќе се унапреди системот на следење и известување за степенот на реализација на мерките, со користење нови технологии на веб страницата www.nvosorabotka.gov.mk, во насока на зголемување на транспарентноста на процесот на имплементација и дополнителна можност за вклучување на граѓанскиот сектор .

6. ПЛАН ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ

Конкретните мерки за спроведување на Стратегијата на Владата на Република Македонија за соработка со и развој на граѓанскиот сектор се вградени во Акцискиот план 2018-2020, што е составен дел на оваа стратегија.